

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
โดย ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ (ฝ่าย 1)
ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย
ภายใต้ SRI13 : ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 หรือกว่า 13 ปีที่ผ่านมา สังคมไทยต้องเผชิญกับปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง ประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่างพยายามหาองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ทางหนึ่งคือการทุ่มงบประมาณให้กับงานวิจัยรูปแบบต่างๆ เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นงานวิจัยพื้นฐานเพื่อทำความเข้าใจผู้คน วัฒนธรรม สังคม การเมือง และเศรษฐกิจในพื้นที่ และงานวิจัยเพื่อการพัฒนา เพื่อใช้แก้ปัญหา เยียวยา และพัฒนาชายแดนภาคใต้ อย่างไรก็ตามงานวิจัยจำนวนหนึ่งอาจยังไม่ตอบโจทย์ของผู้ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ด้วยยังคงมีปัญหาการเชื่อมต่อระหว่างองค์ความรู้กับการปฏิบัติงาน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวและพยายามที่จะสนับสนุนการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา จึงได้ให้การสนับสนุนทุนวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาโดยตลอด โดยในงบประมาณ 2561 นี้ สกว. ได้มอบหมายให้ ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ (ฝ่าย 1) รับหน้าที่ดูแลงานวิจัยประเด็นวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Research Issue: SRI) ลำดับที่ 13 ในเรื่อง “ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้” หรือ SRI13 ของ สกว. เพื่อให้ได้องค์ความรู้จากงานวิจัยที่จะสามารถนำไปพัฒนาเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อพื้นที่อย่างแท้จริง โดยในระยะที่ผ่านมาฝ่าย 1 ได้จัดให้มีการประชุมระดมสมองโดยเชิญผู้ที่ปฏิบัติงานและทำงานขับเคลื่อนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งที่อยู่ในและนอกพื้นที่ชายแดนได้มาร่วมให้ความเห็นในการกำหนดกรอบและประเด็นการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มาจากทุกภาคส่วนและทุกภูมิภาคของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยภายใต้ SRI13

1. เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งในแง่สาเหตุของเหตุความไม่สงบ, แนวทางในการแก้ไขปัญหา, การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ภายหลังที่เกิดสถานการณ์, มุมมองของประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ ที่มีต่อปัญหา เป็นต้น

2. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายแก่หน่วยงานความมั่นคงของประเทศ

3. เพื่อศึกษารูปแบบและแนวทางในการสื่อสารกับสาธารณะเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นจังหวัด

ชายแดนภาคใต้แก่ทุกภาคส่วน

กรอบวิจัย ประกอบด้วย

กรอบวิจัยที่ 1 “รัฐกับการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้”

กรอบวิจัยย่อยที่ 1.1 ทบทวนอดีต

- ประวัติศาสตร์จังหวัดชายแดนภาคใต้
- ทบทวน ยุทธศาสตร์ นโยบายและผลจากการดำเนินงานของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ความมั่นคง การปกครอง กฎหมาย เศรษฐกิจ การศึกษา และ โครงการพัฒนา)
- ทบทวนการทำงานของรัฐบาล นักวิชาการ และภาคประชาสังคมด้วยแนวคิดต่างๆ เช่น สันติวิธี/กระบวนการสันติภาพ สิทธิมนุษยชน การใช้ความรุนแรง และอื่นๆ
- แนวคิด พัฒนาการ และปฏิบัติการของภาคประชาสังคม และสื่อมวลชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

● กรอบวิจัยย่อยที่ 1.2 ปัจจุบันกับการก้าวสู่นาคต

- แนวคิด ปฏิบัติการ ปัญหา อุปสรรคของกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ปัจจัยแวดล้อมของความรุนแรง เช่น ความไม่เท่าเทียม ความไม่เป็นธรรม การทุจริต ธุรกิจผิดกฎหมาย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
- ทบทวนบทเรียนจากต่างประเทศในประเทศในประเด็น เรื่องกระบวนการสันติภาพ การพาคนกลับบ้าน (DDR - disarmament, demobilization and reintegration และ IDDR integrated disarmament, demobilization and reintegration) และ CVE (Counter Violence Extremism) กฎหมายความมั่นคง และพหุวัฒนธรรม
- แนวคิด นโยบายและแนวทางปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกับความแตกต่างหลากหลายอย่างเท่าเทียม
- รูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคมและเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ความสัมพันธ์ การสื่อสาร และการสร้างความไว้วางใจระหว่างรัฐ ภาคประชาสังคม และประชาชน
- พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงโครงการต่างๆ ของหน่วยงานรัฐในการแก้ไขปัญหา พัฒนา และเยียวยาจังหวัดชายแดนภาคใต้
- การเมืองของความขัดแย้ง (Politicization of Conflict) / การแปรเปลี่ยนความขัดแย้งให้เป็นประเด็นทางการเมือง
- ความคิด อุดมการณ์ ปฏิบัติการของตัวแสดงในความไม่สงบและสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ (รัฐ กลุ่มผู้เห็นต่างกับรัฐ ภาคประชาสังคม นักวิชาการ สื่อมวลชน ประชาชน สปอยเลอร์ คนในสังคมไทย) รวมถึงข้อเสนอแนะต่อกลุ่มต่างๆ
- กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กฎหมายเกี่ยวกับโครงการพาคนกลับบ้าน กฎหมายพิเศษต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาอย่างทันท่วงที)
- ความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มต่างๆ เช่น ผู้หญิง เด็กและเยาวชน ทหาร และกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจ
- แนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ / การสร้างแกนนำเยาวชน
- ทักษะคติ/มุมมองของคนในสังคมไทยทุกภูมิภาคต่อปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

กรอบวิจัยที่ 2 “จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เปลี่ยนไปท่ามกลางความรุนแรง 13 ปี : ผู้คน ชุมชน เศรษฐกิจ สังคมและความสัมพันธ์กับต่างประเทศ”

กรอบวิจัยย่อยที่ 2.1 ผู้คน ตัวตน และ ชีวิตประจำวัน

- ความแตกต่างหลากหลายภายในชาติพันธุ์
- ปฏิสัมพันธ์ของผู้คนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิม และกลุ่มชาติพันธุ์ที่เคลื่อนย้ายเข้ามาใหม่, เพศ, วัยรุ่น ผู้สูงอายุ และชนชั้น)
- การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของคนกลุ่มต่างๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (อิสลามาวัดัน ความเกลียดกลัวอิสลาม ความคิดสุดโต่งทางศาสนาพุทธ อิสลาม และคริสต์ กลุ่มแนวคิดสายกลางในศาสนาต่างๆ)
- ปฏิสัมพันธ์ในโลกออนไลน์ ระหว่างผู้คนในจังหวัดชายแดนภาคใต้และคนในสังคมไทย
- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมุสลิม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กับ มุสลิมในสังคมไทย

กรอบวิจัยย่อยที่ 2.2 ชุมชน

- การเปลี่ยนแปลงด้านภูมิศาสตร์ โครงสร้างการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจของชุมชน
- การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชน (พื้นที่สีแดงกับการกลายเป็นชุมชนปิด ชุมชนไข่มุก)

● กรอบวิจัยย่อยที่ 2.3 เศรษฐกิจ

- การเปลี่ยนแปลงวิถีการทำมาหากินและเศรษฐกิจทั้งในเมืองและชนบท (การเปลี่ยนแปลงของราคา อสังหาริมทรัพย์ การเกิดขึ้นของธุรกิจขนาดเล็กและกลาง การเปลี่ยนแปลงธุรกิจการคมนาคมขนส่ง)
- แนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองและชนบทเพื่อกระตุ้นและพัฒนาเศรษฐกิจ (การส่งเสริมธุรกิจของคนรุ่นใหม่ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับฐานทรัพยากรในพื้นที่ การปลูกพืชทดแทนพืชเศรษฐกิจ การพัฒนาอาชีพและสินค้า แนวทางของรัฐในการเยียวยาและส่งเสริมภาคธุรกิจ)

● กรอบวิจัยย่อยที่ 2.4 สังคมและประชากร

- โครงสร้างประชากร การเคลื่อนย้ายของผู้คนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (การเคลื่อนย้าย/ย้ายถิ่นออกจาก 3 จังหวัดไปยังพื้นที่อื่นๆ ในประเทศ และประเทศมาเลเซีย และการย้ายถิ่นเข้าไปใน 3 จังหวัด)
- การกลายเป็นสังคมวัฒนธรรมเดี่ยว
- บทบาทและอิทธิพลทางความคิดของผู้นำทางการเมืองและศาสนา
- ชีวิตมลายูปลัดถิ่น (กรุงเทพฯ มาเลเซีย และอื่นๆ)

● กรอบวิจัยย่อยที่ 2.5 ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

- การศึกษาเปรียบเทียบการปกครองท้องถิ่นของไทยกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียน เพื่อเป็นทางออกในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ความคิดของประชาคมอาเซียนต่อปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย
- ความคิดและความสัมพันธ์ของโลกมุสลิมกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

คุณสมบัตินักวิจัย

1. ต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่จะทำวิจัยและมีประสบการณ์การทำวิจัยเป็นอย่างดี โดยต้องมีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยประเด็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย
2. สามารถสรุปและสังเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้
3. นักวิจัยสามารถส่งข้อเสนอโครงการได้เพียงโครงการเดียวเท่านั้น

ระยะเวลาทำวิจัย ไม่เกิน 1 (หนึ่ง) ปี

ปิดรับข้อเสนอโครงการ ภายในวันพฤหัสบดีที่ 15 กุมภาพันธ์ 2561

Download แบบฟอร์มการเขียนข้อเสนอโครงการได้จาก www.trf.or.th (หัวข้อ “ข่าวประชาสัมพันธ์ สกว.”) และนำส่งมาทาง

Email: trfpg1@trf.or.th หรือ rapeeporn@trf.or.th (ก่อนเวลา 23.59 น. ของวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2561)

(ส่งมาทางอีเมลเท่านั้น หากได้รับแล้ว สกว. จะตอบกลับอีเมลของท่าน)

หากมีข้อสงสัยสามารถติดต่อสอบถามได้ที่: รพีพร โท 0-2278-8217 / rapeeporn@trf.or.th